

Apianus térképvetületeinek eredete

Kerkovits Krisztián

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet

Vetületek nevezéktana

~~Parallelkörben hossztartó, területtartó igazi képzetes kúpvetület~~ → Bonne-vetület

~~Területtartó pólusvonalas szinuszíves képzetes hengervetület~~ → Eckert VI. vagy Kavrajszkij VI. vetülete? Vagy Wagner I. vetülete?

Vajon Mercator alkotta a Mercator–Sanson-vetületet?

Peter
Bienevitz

(Petrus
Apianus)

1495–1552

TERRARUM ORBIS UNIVERSALIS IUXTA PTOLOMÆI COSMGRAPHI TRADITIONEM ET AMERICI VSPYCHII ALIORQUE LVSTRATIONES A PETRO APIANO LEYSNICO ELÆBRANDO: M.DXX

OCCIDENS

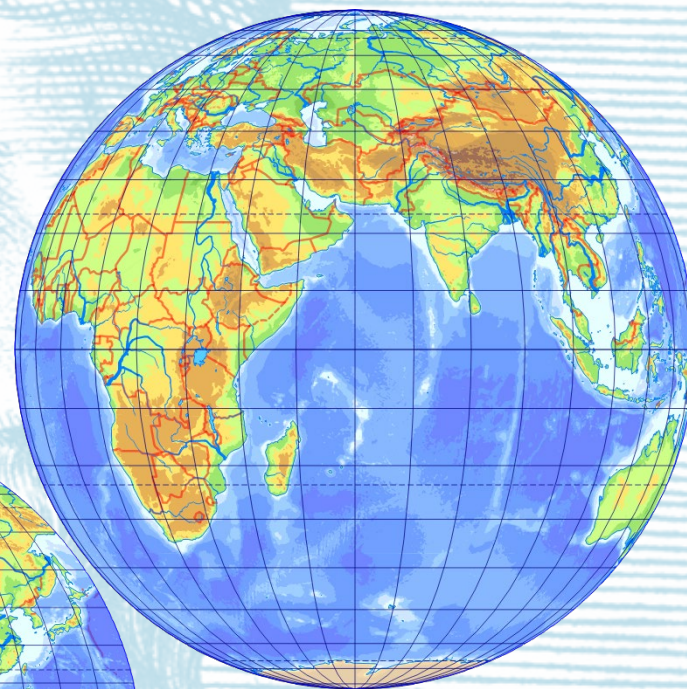
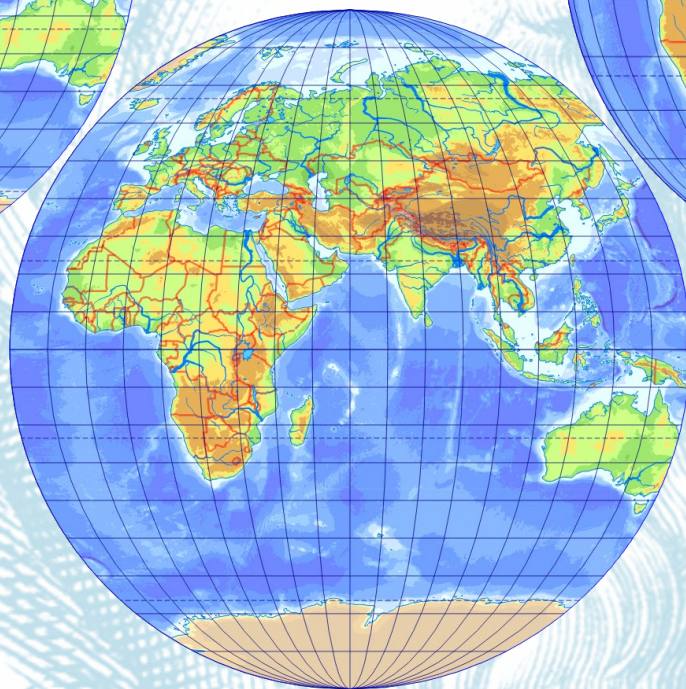
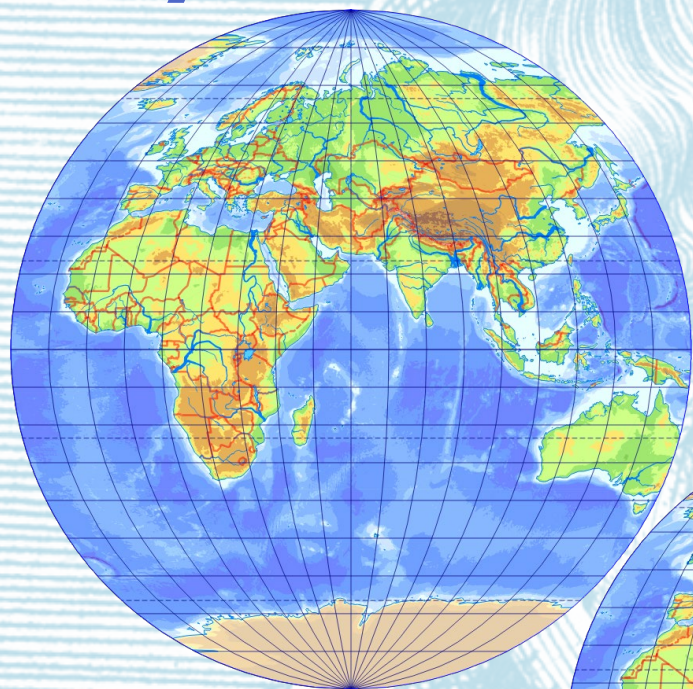
ORIENS

MERIDIES

Apianus térképe (Ptolemaiosz II. vetülete)

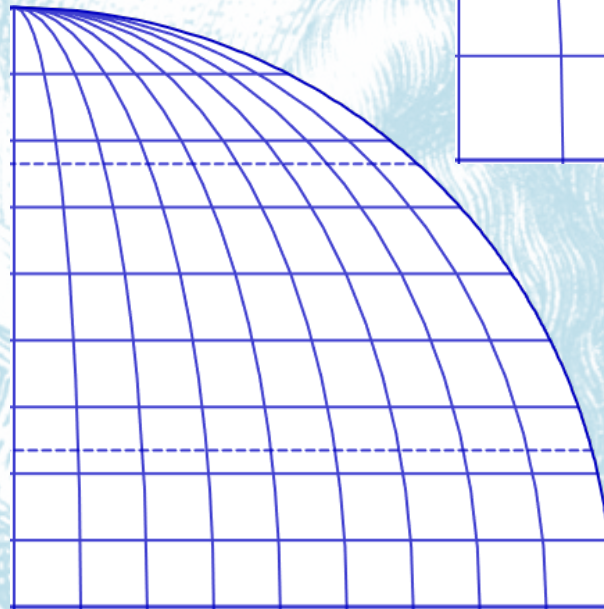
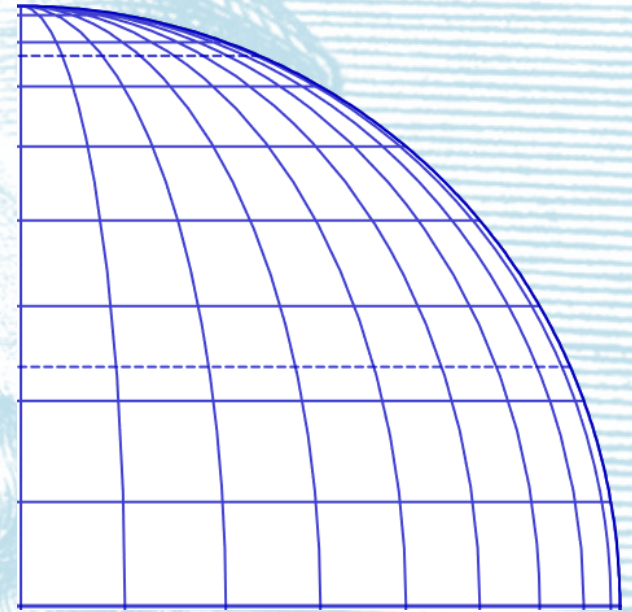
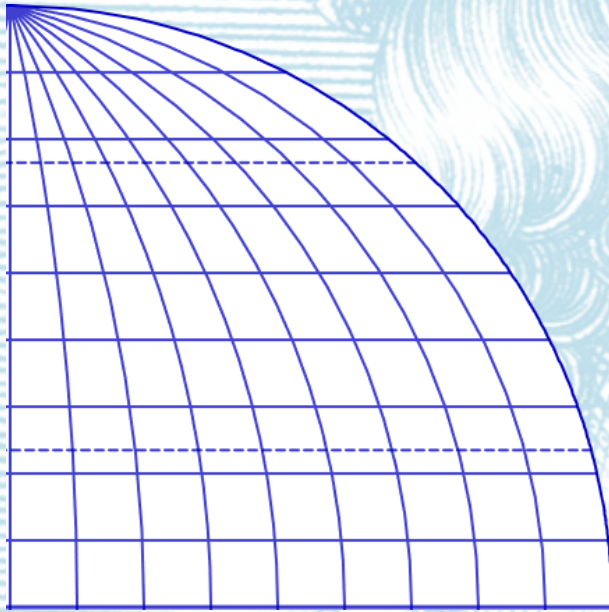
Gyors összehasonlítás

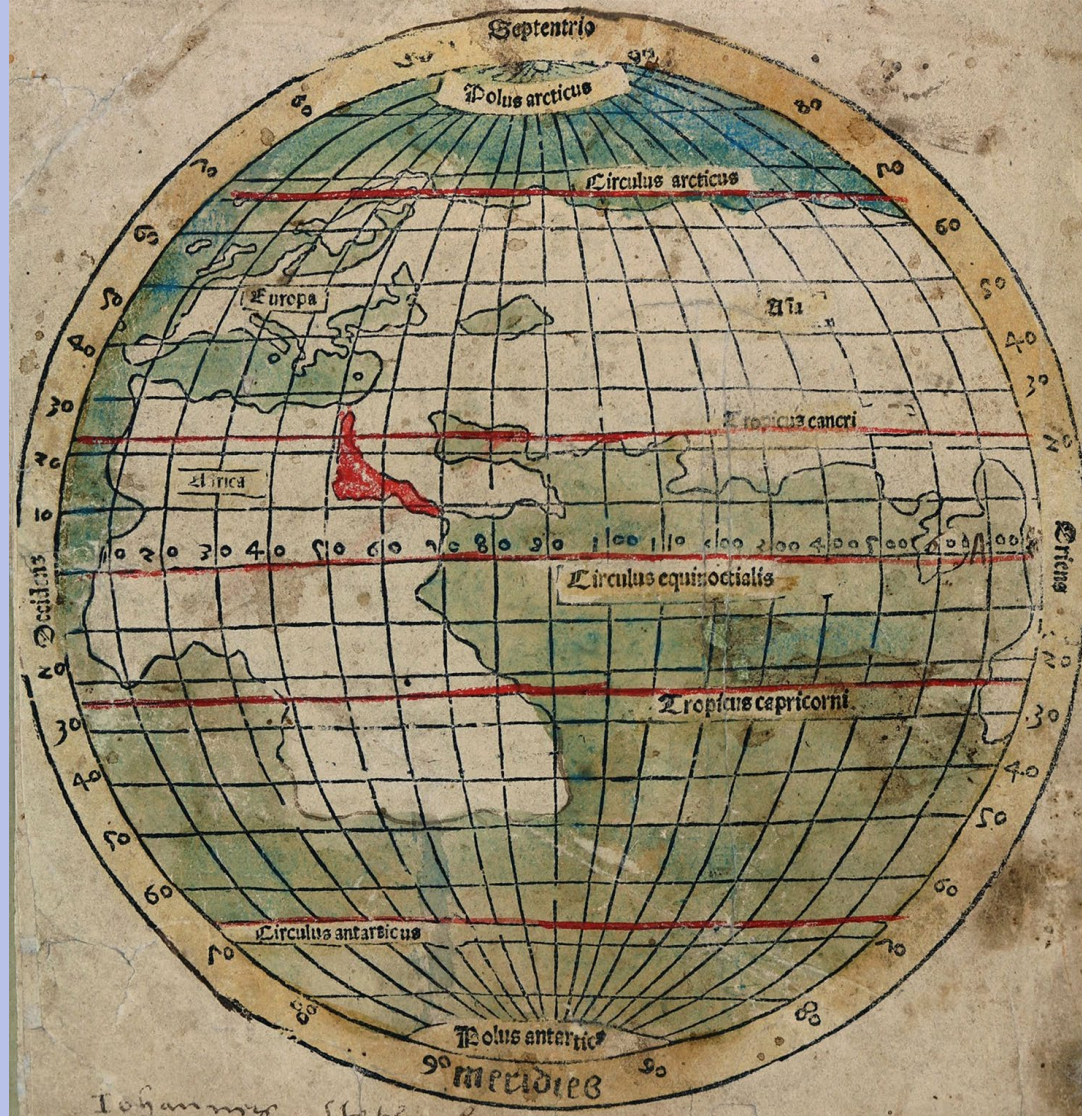

Gyors összehasonlítás

Vetület	Meridián alakja	Meridiánok eloszlása	Parallelek eloszlása	Meridiánok szöge a pólusban
Apianus I.	Körív	Az Egyenlítőnél egyenletes. Magas szélességeken a középmeridiántól távolodva ritkulnak.	Egyenletes	Hegyeszög
Apianus II.	Félellipszis	Egyenletes	Egyenletes	Derékszög
Ortografikus (transzverzális elhelyezés)	Félellipszis	Középmeridiánnál ritkább, térkép szélénél sűrűbb	Egyenlítőnél ritkább, pólusoknál sűrűbb	Derékszög

Gyors összehasonlítás

Apianus I. vetulete (Vespucci?, 1505)

És Apianus II. vetülete?

Nincs bizonyíték a kora újkorból!

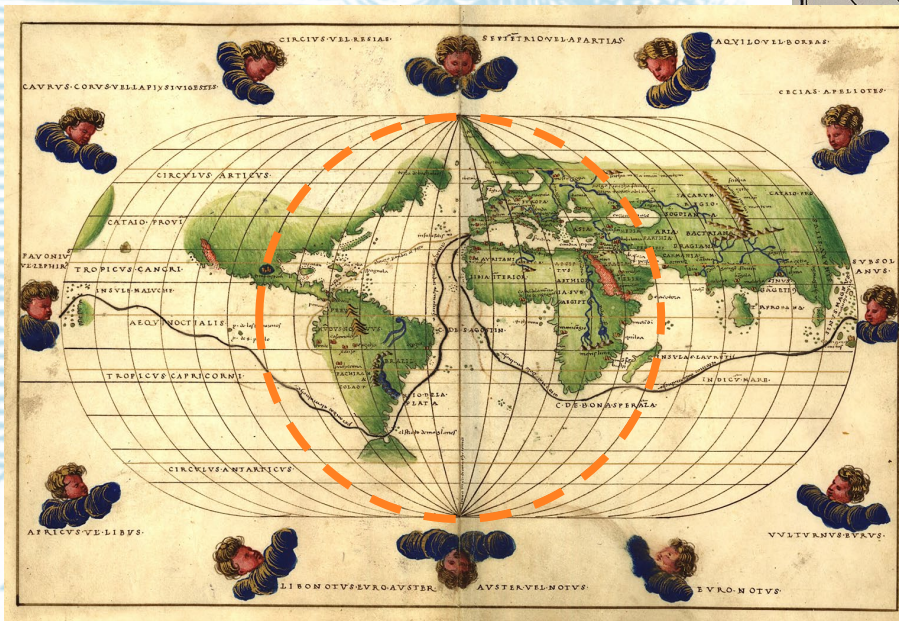
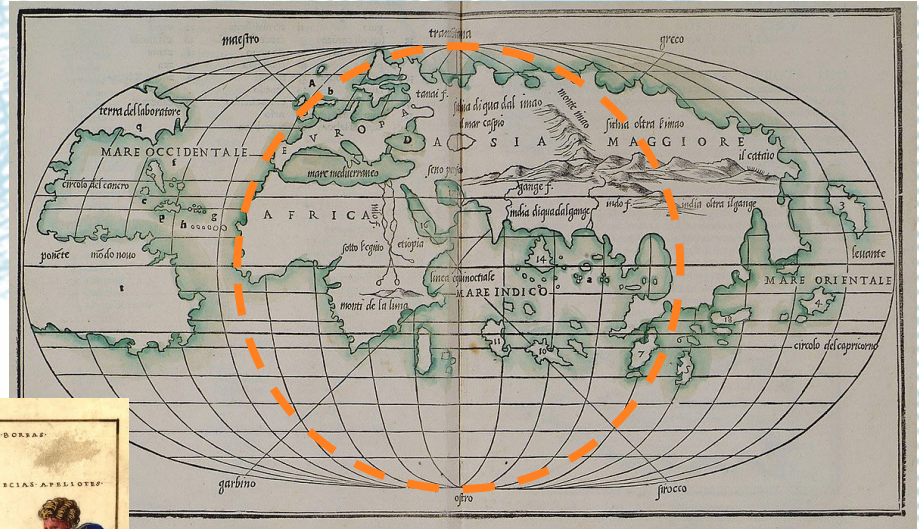

Fig. 244.
CARTE DE LA TERRE
ancien Monde.

Apianus II. vetulete (Arago, 1856)

Valaki hibázott!

Tissot ✓

Hammer ✗

Transzverzális ortografikus félrehatározása?

Következmény egy új cikkben

Pápay (2021) összetévesztette egymással Apianus I. és II. vetületeit

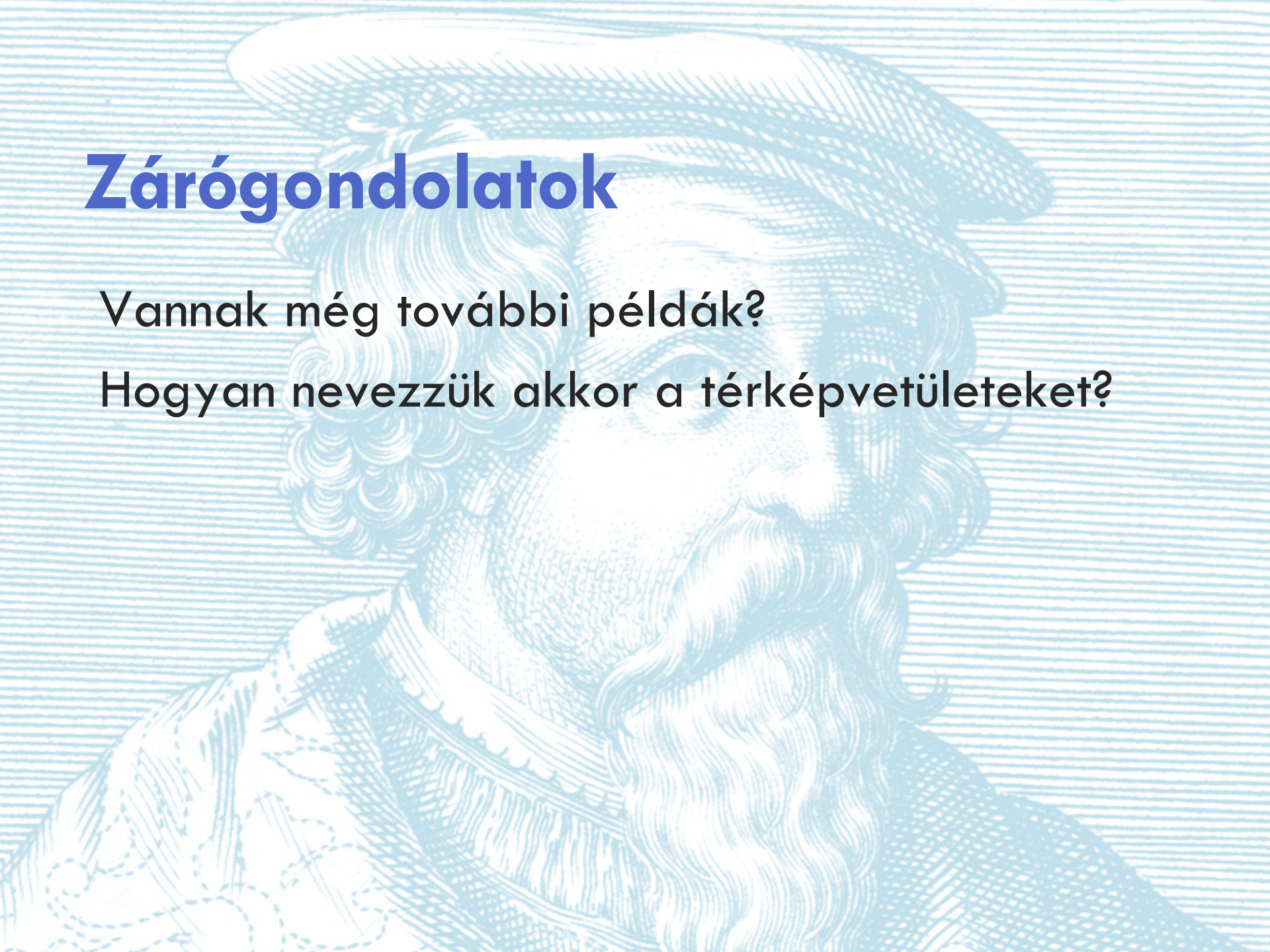
A cikkben szereplő szerkesztési utasítás állítólag Apianus I. vetületét adja meg

A valóságban Apianus II. vetületét kapjuk vissza

Zárógondolatok

Vannak még további példák?

Hogyan nevezzük akkor a térképvetületeket?

Kérdezzenek bátran!

Kerkovits Krisztián

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet